

KANNANOTTO 18.5.2010

Vapaa julkaistavaksi heti

Henkilöjunaliikenteen vapauttamista on kiirehdittävä

Olemme tyytyväisiä siitä, että henkilöjunaliikenteen kilpailuttamista pohtinut työryhmä on päätynt samantlaisiin päätelmiin, joita me¹ ja yhdistyksemme taustahenkilöt² ovat esittäneet jo aiemmin. VR-Yhtymän henkilöliikennemonopolin pikainen purkaminen on matkustajien etu ja vaadimme, että asia etenee esitettyä ripeämmin. Koska VR-Yhtymä edeltäjinään on voinut valmistautua rataverkon käytön vapauttamiseen jo vuodesta 1995 lähtien, riittävänä aikana voidaan pitää vaikutusselvityksessä mainittua 3 – 4 vuotta alan koulutuksen organisoinniseksi (kilpailu on ideana ollut tiedossa ainakin vuodesta 1987³, mikä on otettu huomioon VR:n yhtiöittäamiseen liittyvää lainsäädäntöä valmisteltaessa ennen vuotta 1995).

Esitämme, että työryhmänkin tarpeellisenä pitämä kalustoyhtiö perustetaan heti. Se voi olla valtion ja muiden kiinnostuneiden tahojen omistama ja siihen siirretään henkilöliikennekalusto, jota VR-Yhtymä pitää itselleen tarpeettomana tai jonka se aikoo romuttaa. Näin VR-Yhtymää estetään valmistautumasta kilpailuun tekemällä muiden yritysten toimintamahdollisuuksille tarkoituksellista haittaa.

Liikenneministeriön äskettäin solmimaa yksinoikeussopimusta tulee tulkita niin, että yksinoikeus koskee vain niitä yhteysvälejä, joilla VR-Yhtymä tarjosi palvelua sopimusta tehtäessä. Toisin sanoen yksinoikeus koskee asemavälejä eikä rataosia. Näin paikallisliikenteeseen voi tulla yrittäjiä niillekin seuduille, joiden keskustaajamaan on kaukojunayhteys. Lisäksi yksinoikeuden ulkopuolelle pitää rajata muu kuin VR-Yhtymän nyt tarjoama yöjunaliikenne.

¹ <http://www.rautatiematkustajat.fi/kilplau.pdf>

² <http://www.raideryhma.fi/lausunto.htm>

³ Valtionrautatiet 1962 – 1987 s. 60, 61

Julkisuudessa esitetään usein virheellisiä väittämiä junaliikenteen kilpailuttamisesta erityisesti kielteisessä mielessä. Toivommekin, että vastedes julkisessa keskustelussa keskitytään mahdollisten ongelmien rakentavaan pohdintaan. Vastoin yleistä luuloa kilpailulla on ulkomaisten esimerkkien mukaan ollut positiivisia vaikutuksia (kts. esimerkiksi vaikutusselvityksen sivut 30 ja 42)⁴.

Myös itsekannattava junaliikenne pitää ymmärtää peruspalveluna, jonka tarjonnan tulee olla julkisen vallan sääntelemää toisin kuin se nyt on VR-Yhtymän monopolin vallitessa. Lisäksi verovaroin kustannettavien palveluiden hankinta tulee voida kilpailuttaa. Nykyinen tilanne, jossa VR-Yhtymän tavoitteeksi on asetettu liikevoiton eikä asiakkaiden palveluiden maksimointi, on kestämaton kansantaloudellisesti, alueellisen tasa-arvon kannalta ja ympäristö- sekä ilmastonmuutostavoitteiden vuoksi.

Suomen Rautatiematkustajat ry

Kemijärvi

www.rautatiematkustajat.fi

Lisätietoja:

puheenjohtaja Kalevi Kämäräinen

040 – 551 6991, kalevi.kamarainen@pp.inet.fi

⁴ http://www.rhk.fi/tietopalvelu/julkaisut/liikenneviraston_tutkimuksia_ja/?x3644897=3680499